

فقر و خشونت شهری

(ماهیت و مفاهیم)

مؤلفان:

[دکتر علی رفیعی کشکولی]

مدرس دانشکده

[دکتر ملیحه ذاکریان]

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مشهد

[محمدرضا دهستانی]

کارشناس شهرسازی و معماری دفتر فنی استانداری

[محمّد سیادتان]

کارشناسی ارشد مدیریت جهانگردی

عنوان و نام پدیدآور	:	فقر و خشونت شهری (ماهیت و مفاهیم) / مولفان علی باقری کشکولی... و دیگران [.
مشخصات نشر	:	تهران: انتشارات صالحیان، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	:	۲۰۲ص.
شابک	:	978-622-214-474-6
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	مولفان علی باقری کشکولی، ملیحه ذاکریان، محمدرضا دهستانی، محمد سیادتان.
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۱۹۷-۲۰۲.
موضوع	:	خشونت -- جنبه های اقتصادی
موضوع	:	Violence -- Economic aspects
موضوع	:	شهرنشینی -- جنبه های اجتماعی
موضوع	:	Urbanization -- Social aspects
موضوع	:	فقر -- جنبه های اجتماعی
موضوع	:	Poverty -- Social aspects
موضوع	:	اقتصاد شهری
موضوع	:	Urban economics
موضوع	:	خشونت -- جنبه های مذهبی -- اسلام
موضوع	:	Violence -- Religious aspects -- Islam
موضوع	:	فقر -- جنبه های مذهبی -- اسلام
موضوع	:	Poverty -- Religious aspects -- Islam
موضوع	:	جرم شناسی -- جنبه های اجتماعی
موضوع	:	Criminology -- Social aspects
شناسه افزوده	:	باقری کشکولی، علی، ۱۳۶۱
رده بندی کنگره	:	HMA۸۸۶
رده بندی دیویی	:	۳۰۶/۳۰۱
شماره کتابشناسی ملی	:	۶۱۵۹۵۷۱

آدرس: تهران - میدان انقلاب - خیابان کارگر جنوبی - خیابان شهید زاهدی - زاندارمیری پلاک ۱۲۷ - واحد ۳

شماره تماس: ۰۹۱۹ ۹۱۰۱۲۱ - ۶۶۹۷۹۳۰۰

آدرس الکترونیکی: publish@lehian.ir

۱۳۹۹

عنوان کتاب: فقر و خشونت شهری (ماهیت و مفاهیم)

مولفان: علی باقری کشکولی، ملیحه ذاکریان، محمدرضا دهستانی، محمد سیادتان

صفحه آرا: هاجر اسفندیاری

ناشر: صالحیان

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۹

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۴-۴۷۴-۶

ISBN: 978-622-214-474-6

فهرست مطالب

۹	مقدمه نویسندگان.....
۱۱	فصل اول / شهرنشینی و مشکلات شهری.....
۱۱	مقدمه.....
۱۲	تعاریف و اصطلاحات.....
۱۲	شهر.....
۱۴	مفهوم شهرنشینی.....
۲۲	شهرنشینی در - ن تغییر در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه.....
۲۶	مثبت اندیشی در شهرها.....
۲۷	مسائل و مشکلات شهرنشینی.....
۳۲	مهاجرت به مناطق شهری و شکل گیری نا ننجاری های اجتماعی.....
۳۸	حاشیه نشینی و شهر.....
۴۰	امنیت و شهرنشینی.....
۴۹	شهرنشینی و خشونت در کشورهای آفریقایی.....
۵۵	فصل دوم / فقر شهری.....
۵۵	مقدمه.....
۵۶	تعاریف و مفاهیم.....
۵۶	فقر.....
۵۸	مفهوم خط فقر مطلق.....
۵۹	مفهوم خط فقر نسبی.....
۶۱	فقر از دیدگاه قرآن.....
۶۳	فقر چیست؟ چه کسی می پرسد؟ چه کسی جواب می دهد؟.....
۶۹	فقر شهری.....

۷۲	فقر و عدالت اجتماعی.....
۷۴	علل فقر.....
۷۸	پیامدهای فقر.....
۸۲	رابطه بین فقر و خشونت.....
۸۳	رابطه فقر و خشونت جنسی و روسپیگری.....
۸۷	فصل سوم / دیدگاهها و رویکردها شهرنشینی، فقر و خشونت شهری.....
۸۷	مقدمه.....
۸۸	رویکردهایی به ماهیت جرم و جنایت و خشونت.....
۹۰	بی نظمی اجتماعی.....
۹۳	بی نظمی اجتماعی، خشونت و استرس.....
۹۶	نظریه سرمایه اجتماعی و انسجام اجتماعی.....
۱۰۱	سرمایه و امنیت اجتماعی در جامعه یکم از اهمیت توسعه شهری در حوزه گردشگری.....
۱۰۵	خشونت و شکاف های اجتماعی و اقتصادی.....
۱۰۸	داده ها و روش های پژوهش در خشونت.....
۱۱۱	فصل چهارم / خشونت و درگیری های شهری.....
۱۱۱	مقدمه.....
۱۱۳	تعاریف و مفاهیم.....
۱۱۳	خشونت.....
۱۱۶	خشونت شهری.....
۱۱۷	جرم و جنایت.....
۱۱۹	امنیت و امنیت انسانی.....
۱۲۱	فقر و نابرابری.....
۱۲۲	قرآن کریم و مذمت انواع خشونت و قلمروهای آن.....

۱۲۴.....	۱- قلمرو رفتار فردی.....
۱۲۵.....	۲- در سطح جامعه.....
۱۳۰.....	درگیری و تعارض.....
۱۳۳.....	انواع درگیری ها.....
۱۳۶.....	دلایل درگیری ها و مناقشه ها.....
۱۳۶.....	۱- منابع محدود و یا کمیاب.....
۱۳۶.....	۲- ارزش ها و تنوع فرهنگی.....
۱۳۷.....	۳- نیازهای روان.....
۱۳۷.....	۴- مدیریت اطلاعات.....
۱۳۷.....	۵- درک و آگاهی.....
۱۳۸.....	۶- بی عدالتی.....
۱۳۹.....	خشونت شهری و اقسام آن.....
۱۴۳.....	روند خشونت های شهری.....
۱۴۳.....	طبقه بندی خشونت های شهری.....
۱۴۷.....	مشخصات جریانات و اندازه گیری خشونت شهر.....
۱۵۰.....	ایمنی و امنیت شهری.....
۱۵۲.....	چشم انداز امنیت انسانی به ایمنی و امنیت شهری.....
۱۵۴.....	آسیب پذیری، خطر و انعطاف پذیری.....
۱۶۰.....	نقش سیاست شهری، برنامه ریزی، طراحی و نظارت در افزایش ایمنی و امنیت شهری.....
۱۶۲.....	شهرها و خشونت.....
۱۶۳.....	بررسی میزان بروز و تنوع جرم و خشونت.....
۱۶۴.....	روندها و شرایط جهانی و منطقه ای جرم و جنایت.....
۱۶۶.....	آمار آدمکشی در سطوح جهانی، منطقه ای و محلی (شهرها).....
۱۶۸.....	ترس از جرم و جنایت و خشونت.....

۱۶۸		کودک آزاری
۱۷۱		کودک آزاری از دیدگاه قرآن و سنت
۱۷۳		اثرات خشونت و سوء استفاده از کودکان
۱۷۵		ماهیت و مفاهیم خشونت علیه زنان
۱۷۸		۱- نظریه نظارت اجتماعی
۱۷۸		۲- نظریه های کارکردگرایی
۱۷۹		۳- نظریه فرهنگی
۱۷۹		۴- نظریه های ساختار اجتماعی (تنش، تضاد)
۱۸۰		فاکتورهای مؤثر بر خشونت علیه زنان
۱۸۲		اشکال خشونت علیه زنان
۱۸۳		۱- خشونت جسمی
۱۸۳		۲- خشونت جنسی
۱۸۴		۳- خشونت اقتصادی
۱۸۴		۴- خشونت روانی
۱۸۴		۵- خشونت اجتماعی
۱۸۵		پیامدهای سلامت روانی خشونت علیه زنان
۱۸۸		نفی خشونت علیه زنان در قرآن
۱۹۰		نفی خشونت در خانواده
۱۹۵		سخن آخر
۱۹۷		منابع و مآخذ

مقدمه نویسندگان

در سال ۲۰۱۸، جمعیت جهان به هفت میلیارد و چهارصد و چهل و چهار میلیون نفر رسیده است. این رویداد تاریخی ۱۲ سال پس از رسیدن جمعیت جهان به مرز شش میلیارد نفر صورت گرفته است و تا سال ۲۰۳۰، تخمین زده شده که حدود ۶۰ درصد از افراد در مناطق شهری زندگی خواهند کرد. با چنین روند رو به رشد شهرنشینی، ناپودی هر چه بیشتر، طوق روستایی را در پی خواهد داشت که مهاجرت مردم از مناطق روستایی به مناطق شهری، بیکاری در مناطق روستایی، جاذبه کاذب زندگی شهری، دستیابی به کیفیت زندگی بالاتر، دسترسی به خدمات و امکانات رفاهی، رهایی از فقر و ... مهمترین عوامل این تغییرات رفتاری و جمعیتی. قالب رشد شهرنشینی خواهد بود که منجر به شکل گیری و گسترش بدون برنامه مناطق شهری در جوامع به ویژه جوامع کشورهای در حال توسعه شده است. در نتیجه ما می‌توانیم مطمئن باشیم که مهم ترین چالش های جهانی امروز و آینده در محیط های شهری رقم می‌خورند یا خواهند خورد. علاوه بر این، در سال های آینده تقریباً تمام رشد آینده جمعیت جهان در مناطق شهری کشورهای در حال توسعه متمرکز خواهد شد و این تمرکز شهرنشینی جمعیت جهان، ویژه در کشورهای در حال توسعه، با شهرنشینی فقر جهانی همراه خواهد بود. پیامدهای چنین روندی گرایش و هجوم روستاییان به کلانشهرها برای استفاده از امکانات زندگی شهری است که سبب بروز و ظهور مسائل سکونت و حاشیه نشینی، انحرافات اجتماعی، آلودگی های زیست محیطی، مشکلات ترافیکی و عدم توزیع عادلانه ی خدمات و امکانات، تراکم جمعیت، از میان رفتن حس همسایگی و کاهش روابط خویشاوندی، کاهش عواطف اجتماعی، مهاجرت، حاشیه نشینی، ناامنی و آسیب های اجتماعی در شهرها می‌شود. می‌توان گفت با گسترش فیزیکی و اجتماعی شهرها و تبدیل شدن آنها به مراکز ناهمگن جمعیتی، اجتماعی و فرهنگی، میزان

ناهنجاری شهری بیش از پیش افزایش می یابد، به طوری که محیط اجتماعی و مسکونی افراد و ساختارهای نامناسب شغلی، ناکامی اجتماعی و فقر اقتصادی زمینه بروز ناامنی شهری را فراهم می کند. بنابراین شهرنشینی و عوامل موثر در رشد و گسترش آن مثل حلقه های زنجیر باعث به وجود آمدن ناهنجاری های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، کالبدی و ... خواهند شد. با رشد شهرنشینی فقر شهری افزایش می یابد به گونه ای که فقر شهری منجر به شکل گیری انواع درگیری ها و خشونت های شهری می گردد که دامن این خشونت ها تا درون خانواده ها ادامه پیدا می کند و منجر به شکل گیری خشونت های خانوادگی، خشونت علیه زن، کودک و ... خواهد شد که نتیجه هر کدام از این خشونت ها چیزی جز رفتارهای غیراخلاقی، نیراجتماعی و نهایتاً بزهکاری اجتماعی نخواهد بود. در این میان نقش دولت در مدیریت، کنترل، شهری و روستایی بسیار مهم است و اگر در این زمینه نارسایی هایی دیده شود، در نهایت از آن نارسایی جهت انجام تغییر افکار عمومی سوء استفاده خواهند کرد.

در تالیف این کتاب سعی شده است ماهیت و مفاهیم شهرنشینی، فقر، خشونت شهری، خشونت علیه زنان تشریح شود. امید آن داریم که کتاب خشونت شهری (ماهیت و مفاهیم) با تمام کاستی هایی که دارد، ذهن سیاستگذاران، اساتید و دانشجویان، پژوهشگران را به سمت و سوی حل بحران های اجتماعی مناطق شهری و روستاها سوق دهد. مؤلفان ادعا ندارد که مجموعه حاضر بی عیب و خالی از کاستی ها است؛ لذا با طبع نظر از اساتید محترم تقاضا می شود با انتقادات و پیشنهادات سازنده، نویسندگان را در جهت رفع کاستی ها و هرچه بهتر شدن مجموعه حاضر در چاپ های بعدی یاری فرمایند.

دکتر علی باقری کشکولی

سال یک هزار و سیصد و نود و هفت هجری خورشیدی